

Pastýřský list o mši svaté – pro tři neděle adventní

I.

Drazí bratři a sestry,
vstupujeme do posvátné doby adventní, která nás má připravit na setkání s Kristem, který přichází. Mysleme tentokrát nejen na Vánoce, které jsou jednou za rok, ale i na příchod Krista do našich srdcí ve svatém přijímání. To prožíváme mnohem častěji. V mnoha synodálních kroužcích se mluvilo o mši svaté a volalo se o pomoc k lepšímu prožívání. Nabízím malou pomoc prostřednictvím tohoto listu, který budeme číst na pokračování po tři neděle. Dovolte mi použít jednoduchý jazyk, aby rozuměly i děti, a poprosit vás, abyste se k tématu vrátili při domácím rozhovoru.

Jak to vypadá ve vaší rodině, když se chystáte na návštěvu k dědečkovi, nebo babičce, abyste popřáli k narozeninám? Jistě připravíte dárek, ale nejen to. Připravíte i děti na tuto slavnostní chvíli, aby chtěly jít s vámi a těšily se. Budou muset na chvíli opustit své hry, a dokonce se umýt a převléct, protože nemohou jít, tak jak přiběhly z pískoviště. Zvláště musíte mluvit s těmi staršími, protože ti už mají své představy. Uděláte dokonce domluvu, kdo bude co říkat, možná všechno nacvičíte, ba připravíte i společnou písničku.

Když nastane dohodnutá chvíle, přijdete ke dveřím dědečkova domu a dřív, než zazvoníte, ještě rychle zkontrolujete oděvy dětí, dárky, jestli žádný nezapomněl, co má dělat a říkat. Dokonce se může stát, že se děti mezi tím pohádají a pozlobí, takže je musíte usmířit, aby slavnostní chvíli nic nepokazilo.

Když vstoupíme, pozdravíme se a přivítáme, zazpíváme oslavenci připravenou píseň, někdo za nás všechny řekne přání a pak má slovo oslavenec, který poděkuje a vyjádří radost, že jsme přišli, někdy zavzpomíná a přidá zkušenost či poučení. Pak předáme dárky, a ještě vzpomeneme na ty, kteří s námi nemohou být na oslavě, protože třeba odcestovali, nebo jsou nemocní, či museli do práce. Hostitel potom pozve všechny ke stolu a nabídne nějakou dobrotu. Kolem stolu se při vzájemném sdílení a přijímání vytváří společenství velké rodiny, upevňují se vztahy přátelství. Na závěr poděkujeme za pohoštění, rozloučíme se a oslavenec nám popřeje šťastnou cestu domů. Možná přidá i nějaký dárek, či výslužku, jak se někde říká.

Podobné je to v rodině Božích dětí, která přichází oslavit Pána Ježíše. Nejde o narozeniny, ale náš oslavenec nám ukázal nekonečnou lásku a obětoval svůj život na kříži za nás a za naši spásu. Udělal to však takovým způsobem, že nejen přemohl zlo, ale i smrt. On umřel a vstal z mrtvých, žije. My jsme osvobozeni od pout hříchu, vykoupeni. To je důvodem naší radosti a oslavy. Na mši svatou přichází mnoho lidí, ale ne všichni z toho mají užitek a dovedou to dobře prožít. Snad by někomu pomohlo, kdybychom měli před očima tu rodinnou oslavu.

Protože mše svatá je opravdu významná slavnost a taky společenská událost, je třeba na ni připravit jak svou duši, tak i svůj zevnějšek. Sváteční oděv k bohoslužbě není přežitkem staré módy, ale projevem úcty ke Kristu i celému společenství, ukazuje, že vnímám velikost slavnostního okamžiku. Bůh se však dívá víc než na šaty do srdce člověka, a proto je třeba mít srdce čisté, oblečené do roucha křestní nevinnosti, vyhřáté láskou a vyzdobené ctností. Takový stav vyžaduje soustavnou péči o své nitro.

Když jde na mši svatou rodina, je třeba myslet nejen na osobní přípravu jednotlivce, ale i společenství. Společné těšení se na slavnost a společný vstup do svatých tajemství je duchovní zkušenost, která rodinu stmeluje, obohacuje její vnitřní život. To ovšem předpokládá i společnou přípravu, především úpravu vzájemných vztahů a budování atmosféry vzájemné lásky, která dovede omlouvat, odpouštět, znovu dávat důvěru, upřímně chtít dobro druhého a při tom být trpělivá.

Při vstupu do chrámu se žehnáme svčenu vodou a poklekáme. Přicházíme domů, jako děti Boží do Božího domu, domu našeho Otce. Uvědomujeme si, že vstupujeme před Pána, samotného Boha, jemuž patří všechna moc na nebi i na zemi, před toho, který zná srdce člověka a před kterým nezůstane nic skryté a utajené. Už ve Starém zákoně se ti, kdo *přistupovali ke stanu setkávání a když se přibližovali k oltáři, omývali v nádrži na omývání*. Smočení prstů v kropence a přežehnání svčenu vodou při vchodu do kostela má být spojeno s prosbou, aby Pán sám očistil naše srdce, a tak nás připravil, abychom mohli vstoupit na svaté místo setkávání s Bohem. Chrám byl přece slavnostně zasvěcen, tedy vyňat z běžného užívání, aby se stal výsostným místem našeho setkávání s Bohem. Jen vzpomeňme na Mojžíše u hořícího keře, když slyšel Hospodinův hlas: *Nepřibližuj se. Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je svaté*.

Ministrant zazvoní (jako u dědečkova bytu) a my stojíme připraveni na slavnostní setkání, které právě začíná. Vystoupí kněz, který při bohoslužbě zastupuje Krista, jedná v jeho jménu. Všichni uděláme znamení kříže, abychom si uvědomili, že nyní tu chceme být *ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého*, ne ve jménu svém. Navzájem se pozdravíme. Vědomí Boží svatosti a našeho zapojení do svatého společenství Božího lidu nám znovu připomíná naši nehodnost, proto se Bohu omlouváme, přiznáváme své hříchy a prosíme za jejich odpuštění. Zároveň také odpouštíme i my každému, kdo se nějak provinil proti nám, protože když odpustí Bůh nám, musíme odpustit i my.

Hned se však dáme do zpěvu k poctě oslavence Krista. Zpíváme: *Sláva na výsostech Bohu*. Potom vyzve kněz: *Modleme se*. V krátké chvílce ticha vyjádří každý z nás své přání a kněz je shrne do hlasité modlitby. Po tomto našem přání mluví sám oslavenec. Posadíme se a pozorně mu nasloucháme. Jeho slovo máme v Písmě svatém a lektor z něj přečte jeden nebo dva úryvky. Mezi tím si zazpíváme a jáhen nebo kněz přečte další úryvek, tentokrát z evangelií. Když se při mši svaté čte Boží slovo, to k nám mluví sám Kristus. Proto z úcty k němu při čtení evangelia stojíme a zároveň tím chceme vyjádřit svou připravenost jít a uskutečnit jeho slovo.

Po evangeliu se posadíme a kněz nám vysvětluje, co jsme slyšeli z Písma, protože Božímu slovu je třeba rozumět, abychom je byli schopní správně uvést do života. Nejde jen o zapamatování, ale o skutečné vtělení Božího slova do našich skutků. Nejlepší příklad nám dává Panna Maria, která uměla říct Bohu ANO i když dobře nerozuměla, protože ji Boží tajemství přesahovalo. Tehdy se Slovo stalo tělem. Bůh přišel skrze Marii novým způsobem na svět. Podobně, když se slovo Boží vtěluje do našich skutků, vstupuje Bůh novým způsobem do našeho světa.

Tak vstupujeme do velké Boží hry, do samotných dějin spásy světa. Dáváme se k dispozici, stáváme se nejen nástroji, ale i spolupracovníky samotného Boha v posvěcování a zbožšťování světa. Dnes, kdy se říká, že svět je od Boha daleko, máme zvláštní úkol. Ten svět nebude bez

Boha, když věřící nechají Boha vstupovat do světa skrze své skutky a svůj život ve shodě s vůlí Boží. K tomu se hlásíme, když po kázání povstaneme a voláme: *Věřím*. Neříkáme to vlastními slovy, ale formulí v církvi užívanou po dlouhá staletí, abychom vyjádřili ochotu svědčit o Bohu a jeho slově sice osobně, ale ne podle svého, nýbrž v jednotě s církví všech dob.

Jsme plní radosti z toho, že nás Bůh vtahuje do své blízkosti, do svého života a jednání a toužíme po tom, aby to zakusili všichni. Proto v přímluvných modlitbách připomínáme všechny, které nosíme v srdci. Prosíme za celé společenství církve, zvláště za ty, kdo nesou odpovědnost, za ty, kteří jsou v církvi noví, za ty, kdo potřebují zvláštní Boží milost a pomoc, za trpící a nemocné, ale i za zemřelé, protože i s nimi tvoříme jedno společenství církve. Neuzavíráme se jen do svého společenství, prosíme i za lidi ve světě, kteří k církvi nepatří, nebo ji neznají. Čím víc je naše srdce naplněné radostí z pozornosti, kterou nám projevil sám Bůh, tím více lidí objímá naše modlitba.

Milí přátelé,

snad se někomu může zdát, že to bylo moc informací najednou. Ale když si o tom s někým ještě dnes popovídáme, jistě nám zůstane v paměti něco pro nás důležitého. Pokusme se podle toho na příští neděli připravit a uděláme důležitou náboženskou zkušenost.

K tomu vám ze srdce žehná

✠

arcibiskup Jan